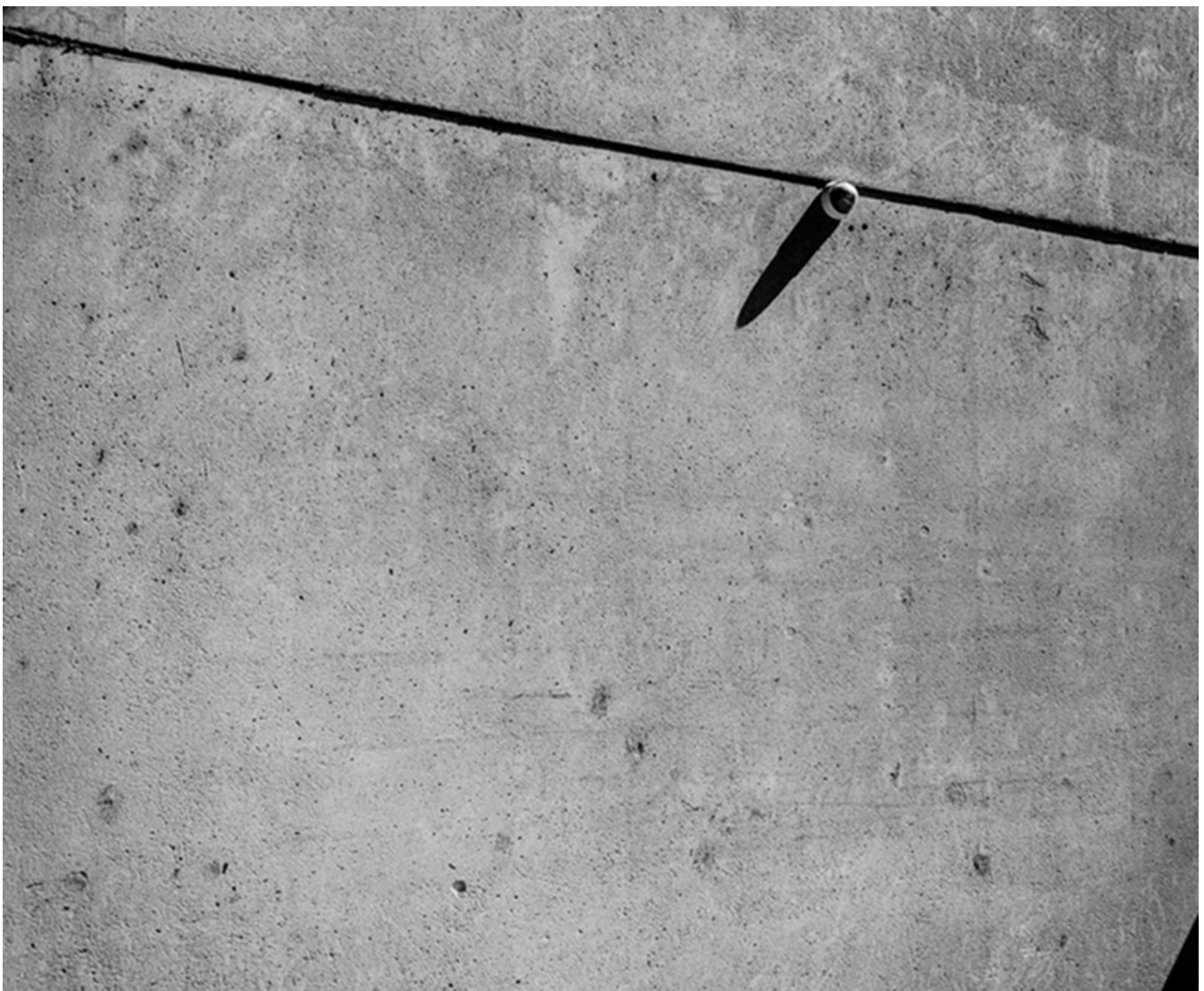

Evaluering af Nationalt Center for Forebyggelse af Ekstremisme

Oxford Research for Udlændinge- og Integrationsministeriet

Knowledge for a better society

Oxford Research er en specialiseret videnvirksomhed med fokus på velfærdsområderne og erhvervs- og regionaludvikling.

Oxford Research gennemfører skræddersyede analyser, implementeringsevalueringer og effektevalueringer for offentlige myndigheder, fonde og organisationer i civilsamfundet. Vi rådgiver også om strategiudvikling, faciliterer udviklingsprocesser og formidler vores viden på undervisningsforløb og seminarer. Vi kombinerer akademisk fordybelse, strategisk forståelse og god kommunikation – på den måde skaber vi anvendelsesorienteret viden, der kan gøre en forskel.

Oxford Research er grundlagt i 1995 og har selskaber i Danmark, Norge, Sverige og Finland. Oxford Research er en del af Oxford Gruppen.

Oxford Research A/S

Falkoner Allé 20
2000 Frederiksberg
Danmark
office@oxfordresearch.dk
www.oxfordresearch.dk

Kunde

Udlændinge- og Integrationsministeriet (UIM)

Projektperiode

2017-2020

Team

Martin B. Jakobsen
Rikke L. Storgaard
Stine N. Popp

Venn-diagrammet er en stilistisk repræsentation af Oxford Researchs bestræbelser på at kombinere forskningskompetencer, strategi og kommunikation og lave viden til et bedre samfund.

1.	Evaluering af Nationalt center for Forebyggelse af Ekstremisme	2
2.	Opsamling og konklusion	6
3.	Styrket koordinering og samarbejde med nationale aktører	8
4.	Rådgivning	11
5.	Opkvalificering	15
6.	Systematisk vidensindsamling og -formidling	19
7.	Kommunikation	21
8.	Internationalt samarbejde	24
9.	Metode og datagrundlag	26

1. Evaluering af Nationalt center for Forebyggelse af Ekstremisme

Oxford Research har fra 2017 til 2020 evalueret Nationalt Center for Forebyggelse af Ekstremisme for Udlændinge- og Integrationsministeriet. Den nærværende rapport indeholder evalueringens resultater.

Indledningsvis præsenteres baggrunden for evalueringen, herunder Nationalt Center for Forebyggelse af Ekstremisme og evalueringens design (afsnit 1). I afsnit 2 opsummeres evalueringens resultater. I afsnittene 3 til 7 gennemgås den samlede evaluering af Nationalt Center for Forebyggelse af Ekstremisme, fordelt på centerets arbejdsområder.

God læselyst!

1.1 Forebyggelse af ekstremisme i Danmark

Evalueringen omhandler Nationalt Center for Forebyggelse af Ekstremisme. Indledningsvis er det dog relevant at skitsere, hvordan der arbejdes med forebyggelse af ekstremisme i Danmark, da flere af de andre aktører på området vil blive nævnt i evalueringen.

Den danske indsats for at forebygge ekstremisme bygger på samarbejde og koordinering mellem kommuner, politi og andre relevante myndigheder i regi af de såkaldte infohuse. Infohusene har til opgave at forebygge kriminelle handlinger med ekstremistisk motiv, men har også et bredere socialt perspektiv, hvor der er fokus på den enkeltes trivsel og udvikling, og hvor medborgerskab er et centralt element.

Infohusene er organiseret i henholdsvis *infohus kommune* og *infohus netværk*. Infohus kommune samles, når der er bekymring for, om en borger er i risiko for at begå kriminelle handlinger med ekstremistisk motiv. Det overordnede formål er at vurdere bekymringen på tværs af kommune, politi og andre relevante myndigheder. Infohus netværk er et mødeforum for tovholdere fra politikredsen og alle kommuner i politikredsen samt repræsentanter fra andre relevante myndigheder. Der er et infohus netværk i hver politikreds. Netværkenes primære formål er at udveksle erfaringer og viden.

På nationalt plan er der også en række væsentlige aktører, herunder Kriminalforsorgen, Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, Politiets Efterretningstjeneste (PET), Rigspolitiets Nationale Forebyggelsescenter (NFC) og VISO, den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation, der på hver deres område også arbejder med forebyggelse af ekstremisme.¹

1.2 Baggrund for evalueringen

Nationalt Center for Forebyggelse af Ekstremisme ("centeret") blev etableret pr. 1. januar 2017 som en del af satspuljeaftalen for 2017 og i forlængelse af handlingsplanen "Forebyggelse og bekæmpelse af ekstremisme og radikaliserings" fra oktober 2016. Centeret er en del af Styrelsen for International Rekruttering og Integration under Udlændinge- og Integrationsministeriet.

¹ Læs mere her: <https://stopekstremisme.dk/forebyggelsesindsats/hvem-gor-hvad-i-danmark>

Centerets formål er at styrke den danske indsats til forebyggelse af ekstremisme både nationalt og lokalt. Centeret understøtter det forebyggende arbejde blandt kommuner, regioner, kriminalpræventive samarbejder, boligorganisationer, foreningslivet m.v.

Etableringen af centeret har følgende formål:

- At styrke den danske indsats til forebyggelse af ekstremisme, herunder
 - at bidrage til øget koordinering af forebyggelsesindsatsen på tværs af myndigheder
 - at fremme en helhedsorienteret, koordineret og vidensbaseret forebyggelsesindsats.

Disse mål nås via en række indsatsområder: herunder rådgivning og opkvalificering, etablering af samarbejde mellem relevante myndigheder og andre aktører, ved at udmønte eksisterende og nye projekter samt ved at indsamle og formidle viden om ekstremisme og nye virksomme metoder/tiltag til de udførende aktører jf. de syv indsatsområder nedenfor.

Centeret arbejder inden for 7 primære indsatsområder:

1. Styrket koordinering
2. Rådgivning
3. Opkvalificering
4. Udvikling af metoder og værktøjer
5. Systematisk vidensindsamling
6. Formidling/kommunikation
7. Internationalt samarbejde og bidrag til UIM ift. policy-udvikling, ministerbetjening og folketingsrelateret arbejde mv.

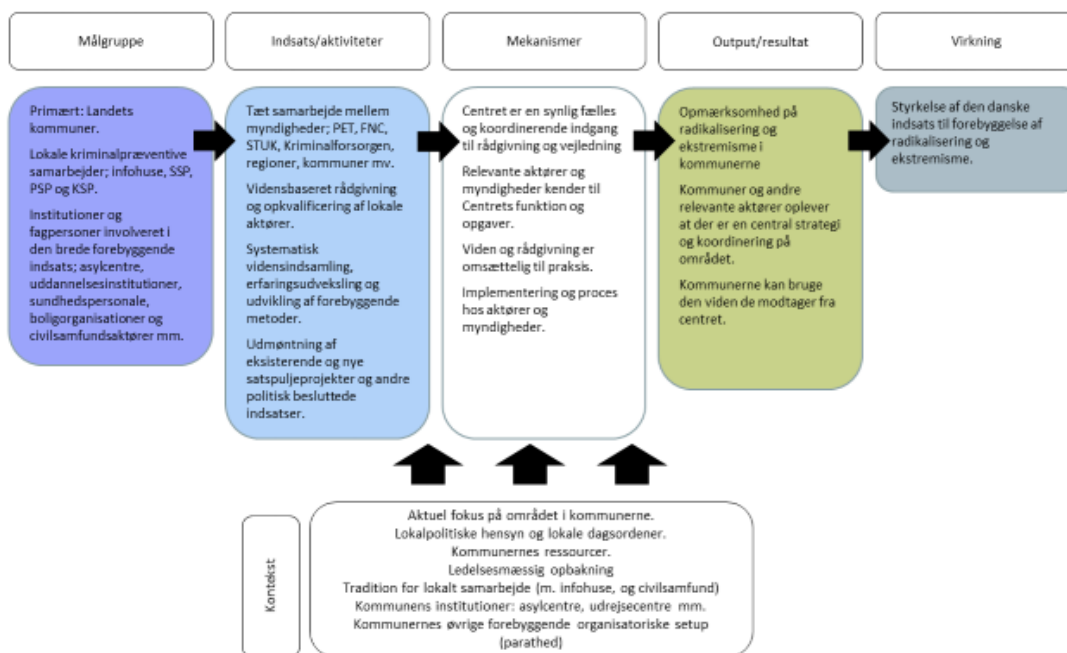
1.3 Evalueringens formål og fremgangsmåde

Evalueringen af centeret har til formål at vurdere virkningen af centerets arbejde, med et særligt fokus på vurderingerne fra de centrale medarbejdere i de kommunale forebyggelsesindsatser.

Evalueringen baseres på en forandringsteori². Forandringsteorien beskriver den virkning, evaluator forventer, at oprettelsen af centeret kan have på arbejdet med forebyggelse af ekstremisme i Danmark – samt hvad der skal til, for at virkningen opnås. Forandringsteorien ses i figur 1 herunder og gennemgås i det følgende:

² Evalueringens designet og forandringsteorien er udarbejdet på baggrund af to workshops afholdt i december 2017 og januar 2018 samt en efterfølgende dialog med projektleder i UIM. På workshoppen deltog en række medarbejdere og ledere fra centeret og UIM.

Figur 1: Forandringsteori for centeret

Forandringsteorien beskriver centerets **langsigtede mål** om en styrkelse af den danske indsats til forebyggelse af ekstremisme. Evalueringen afgrænser sig fra at undersøge de langsigtede resultater af centerets indsatser, såsom en overordnet styrkelse af den forebyggende indsats (jf. 'virkning' i forandringsteorien ovenfor). Evalueringen undersøger i stedet de intermediære virkninger – resultaterne på kortere sigt – for de fagprofessionelle, som har indflydelse på, hvorvidt de langsigtede mål nås. Evaluatoren antager således, at en evt. succes med de kortsigtede mål på sigt vil bidrage til realiseringen af de langsigtede mål.

For at nå målet skal kommunerne og andre relevante aktører på **kortere sigt** opleve, at der er en sammenhængende strategi i forhold til forebyggelse af ekstremisme, ligesom kommunerne skal have en generel opmærksomhed på ekstremisme. De centrale aktører i kommunerne skal desuden opleve, at centeret leverer brugbar viden og rådgivning til dem.

De **aktiviteter**, der iflg. forandringsteorien kan skabe den ønskede forandring, indebærer:

- at centeret etablerer et tæt samarbejde med de relevante myndigheder på området
- at der leveres vidensbaseret rådgivning og opkvalificering til aktørerne, at centeret systematisk indsamler, udvikler og formidler viden om ekstremisme og forebyggelse
- at forskellige projekter og puljer udmøntes i konkrete initiativer.

Målgruppen for centerets virke er primært landets kommuner og lokale kriminalpræventive samarbejder (infohuse, SSP, PSP og KSP). Sekundært er målgruppen også institutioner og fagpersoner, som er involveret i de brede forebyggende indsatser, herunder asylcentre, Kriminalforsorgen, uddannelsesinstitutioner, sundhedspersonale, boligorganisationer, civilsamfundsaktører mm.

De **virksomme mekanismer** har indflydelse på omsætningen fra aktivitet til resultat. Mekanismerne er udpeget til at være følgende:

- At centeret skal være en synlig fælles og koordinerende indgang til rådgivning og vejledning.
- At de relevante aktører kender til centerets funktion og opgaver.
- At den viden og rådgivning, som centeret leverer, kan omsættes til konkrete handlinger i kommunerne.
- Hvordan de nye redskaber og den nye viden implementeres og tænkes sammen med kommunernes øvrige forebyggende arbejde.

Der er en række **kontekstfaktorer**, som forventes at påvirke de forskellige trin i forandringskæden. Disse er bl.a. det aktuelle fokus på forebyggelse af ekstremisme i de enkelte kommuner, de lokalpolitiske hensyn og lokale dagsordener, ressourcerne i kommunerne, ledelsesmæssig opbakning samt det allerede etablerede samarbejde mellem kommune og de øvrige aktører.

1.4 Evalueringsspørgsmål

Centeret indebærer en mere koordineret og vidensbaseret forebyggende indsats på ekstremismeområdet. Centeret udgør en central aktør, som gennem samarbejder, rådgivning, opkvalificering, metodeudvikling, vidensformidling, konkrete værktøjer mm. understøtter det ekstremiseforebyggende indsats, primært i kommunerne.

Evalueringen undersøger to overordnede spørgsmål:

1. Hvilke aktiviteter udfører centeret?
2. Hvilket udbytte har modtagerne af centerets arbejde?

Evalueringen har fokus på en særskilt dokumentation og analyse af nedenstående områder:

1. Styrket koordinering
2. Rådgivning
3. Opkvalificering
4. Systematisk vidensindsamling og -formidling
5. Kommunikation
6. Internationalt samarbejde.³

Der ligger en tværgående ambition om, at evalueringen dokumenterer, hvilke aktiviteter centeret udfører, hvad virkningen af indsatsen er, og hvorfor/hvorfor ikke indsatsen virker – og dokumentation for samspillet mellem de enkelte dele.

Figur 2: Evaluerings datagrundlag

DATAGRUNDLAG:

- Interviews med udvalgte aktører og interessenter inden for forebyggelsesområdet
- En national survey til centerets centrale målgruppe
- Casebesøg i udvalgte kommuner
- Registrering af centerets aktiviteter.

Se evalueringens samlede metodegrundlag i afsnit 9

³ En række af centerets yderligere aktiviteter, metoder og værktøjer evalueres separat, hvormed der foretages evalueringer inden for samtlige af centerets 7 indsatsområder.

2. Opsamling og konklusion

Evalueringen kan overordnet konkludere, at der er stor og udtalt tilfredshed med centerets arbejde blandt de medarbejdere, der arbejder med forebyggelse af ekstremisme i kommunerne.

Feltet har tidligere været præget af mange indsatser fra flere forskellige aktører, og der har manglet en samlet forståelse af, hvad radikaliserings og ekstremisme er som fænomen, og hvordan man arbejder med forebyggelse. Kommuner og andre aktører har i høj grad selv opfundet deres egne modeller og metoder. Med etableringen af centeret oplever kommunerne, at der er kommet samling på feltet, og at samarbejdet mellem de forskellige aktører er styrket – og at centeret kan tilskrives dette.

Evalueringen viser et udbredt kendskab til, brug af og tilfredshed med den rådgivning, som centeret tilbyder til kommuner, uddannelsesinstitutioner, regioner, boligorganisationer m.fl. – herunder udvikling og implementering af handlingsplaner til forebyggelse af ekstremisme. Det er ligeledes oplevelsen, at rådgivningen var tilpasset behovet, og at den kunne omsættes til konkret handling efterfølgende.

Centeret har afholdt en række opkvalificerende aktiviteter for en lang række ekstremismeforebyggende aktører, herunder SSP, skoler, jobcentre, politi, osv. Modtagerne af opkvalificeringen er overordnet set meget tilfredse med opkvalificeringen; de finder den relevant, brugbar og passende til deres behov og kan omsætte den til deres konkrete praksis.

Blandt de kommuner, som har deltaget i den kvalitative del af evalueringen, er det en gennemgående oplevelse, at rådgivningen og opkvalificeringen har klædt kommunerne godt på til at imødekomme ekstremismesager. Endvidere oplever kommunerne, særligt de kommunale tovholdere, at have en let og god kontakt til centeret, hvor de kan få hjælp og sparring til evt. problemer, de ikke selv kan løse.

Evalueringen peger også på, at de få personer i det ekstremismeforebyggende felt, som udtrykker mindre tilfredshed med centerets ydelser, hovedsageligt oplever, at de ressourcer, der anvendes på området, ikke står mål med de udfordringer, de har i kommunen, eller at de har nogle meget specifikke problemer, som centeret ikke har kunnet hjælpe med. De kritiske røster er i store træk stadig overordnet set tilfredse med centeret og kvaliteten af rådgivningen, opkvalificeringen og koordineringen.

Ligeledes viser evalueringen, at centeret på kvalificeret vis løfter opgaven med at indsamle og formidle viden og forskning til kommunerne, både ved forskellige publikationer (særligt Videnssynthesen), ved oplæg i infohusene og gennem årsmødet. Aktørerne finder vidensindsamlingen og -formidlingen relevant og brugbar og ved, hvor de skal lede for at finde svar på evt. udfordringer. Centerets forskernetværk forekommer som et vigtigt redskab til at sikre en løbende dialog om og udvikling af ny viden på området.

De ekstremismeforebyggende aktører er endvidere i høj grad tilfredse med og gør brug af centerets hjemmeside.

Centeret har også bidraget til at koordinere og effektivisere Danmarks deltagelse i det internationale ekstremismeforebyggende samarbejde. Således deler centeret ud af de danske erfaringer med 'den danske model', som andre EU-lande i forskellige grader lader sig inspirere af, ligesom centeret bringer

viden, erfaringer og metoder fra det internationale samarbejde med tilbage til Danmark. Flere kommuner og danske eksperter deltager aktivt i det internationale samarbejde, hvormed viden bringes helt ud på lokalt plan i det forebyggende arbejde.

Evalueringen viser, at centeret har bred opbakning i kommunerne og effektivt understøtter dem i en udvikling, der er i overensstemmelse med centerets formål og de overordnede hensigter med den ekstremismeforebyggende indsats i Danmark. På baggrund af det tilgængelige datagrundlag er det endvidere evaluators vurdering, at der sandsynligvis fortsat vil være behov for en løbende koordinering af det ekstremismeforebyggende arbejde, både i Danmark og internationalt.

3. Styrket koordinering og samarbejde med nationale aktører

Centerets arbejde bygger videre på den indsats, der startede i 2009 med den første regerings-handlingsplan ”En fælles og tryk fremtid”. Her blev fundamentet lagt for det tværsektorielle samarbejde på både nationalt og lokalt plan og dermed for den særlige danske model for forebyggelse af ekstremisme, som er opbygget i et tæt samarbejde med PET’s forebyggelsescenter. Grundstenen i modellen er dette samarbejde mellem politi og kommune i regi af infohusene.

Et vigtigt omdrejningspunkt for centerets arbejde er kontinuerlige møder i infohus netværk. Tæt kontakt mellem de centrale nationale aktører og de lokale medarbejdere med ansvar for forebyggelse af ekstremisme er fra begyndelsen bygget ind i den danske model. Således deltager centeret – ligesom PET’s forebyggelsescenter – løbende i infohusmøderne for derved at kunne følge udviklingen i de lokale udfordringer samt informere om ”best practice” og centralt initierede initiativer, tilbud m.v.

Det er en del af centerets formål at koordinere og samarbejde med nationale aktører, herunder PET, NFC, STUK, de kommunale forebyggende indsatser m.fl. Centeret skal bidrage til at koordinere, samordne og videreudvikle den nationale indsats til forebyggelse af ekstremisme. Desuden skal centeret bidrage til et samlet overblik over de igangsatte forebyggende indsatser og initiativer på nationalt plan for hermed at sikre den nødvendige sammenhæng mellem indsatser i de centrale sektorer.

Til evalueringen er gennemført en survey med centrale aktører i kommuner inden for forebyggelse af ekstremisme, som arbejder med at omsætte centerets anbefalinger og metoder til konkrete handlinger i kommuner og infohuse. Blandt disse aktører er der stor enighed om, at centeret bidrager til en oplevelse af, at ekstremismefeltet er mere koordineret på nationalt niveau. Således angiver kun 3 pct., at de ikke oplever, at centeret bidrager til en mere koordineret indsats, mens 79 pct. angiver, at centeret bidrager til et mere koordineret felt. 17 pct. angiver ’ved ikke’, hvilket indikerer, at de ikke personligt har oplevet, at centeret bidrager til en øget koordinering – men heller ikke oplever det modsatte. Interviewene understøtter denne tese, da flere af de interviewede fortæller, at de har relativt kort erfaring med at arbejde med dette område. Evalueringen peger således på, at der blandt centrale aktører inden for forebyggelse af ekstremisme er enighed om, at centeret bidrager til, at ekstremismefeltet opleves som mere koordineret på nationalt niveau.

Figur 3: Oplevelse af centrets bidrag til national koordinering

Kilde: National survey, n = 68

I interviewene med de forskellige ekstremismeforbyggende aktører er det særligt de mere konkrete ydelser og produkter fra centerets side, der opleves som værdiskabende og som en støtte til det

forebyggende samarbejde. Særligt *Vurderingsværktøj til anvendelse ved bekymring for ekstremisme*⁴ vurderes af respondenterne at have udviklet og kvalificeret indsatsen, ligesom den videnskortlægning⁵, som centeret fik udarbejdet i 2018, findes nyttig, særligt i kommunerne.

Stort set alle de interviewede fremhæver, at samarbejdet i 'infohus kommune' er en helt afgørende platform for koordinering af konkrete, borgerrettede indsatser på lokalt niveau, mens 'infohus netværk' giver mulighed for at koordinere på mere strategisk niveau og diskutere aktuelle udfordringer, fx tendenser og nyt vidensgrundlag.

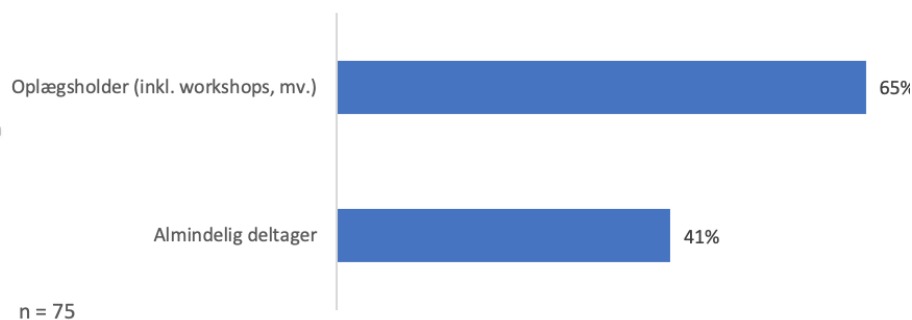
Centeret har løbende registreret deltagelse i møder i regi af infohus netværk. Figuren herunder viser, at centeret siden 2017 løbende har øget sin tilstedeværelse gennem deltagelse i møder i infohus netværk – fra deltagelse i 19 møder i 2017 til deltagelse i 27 møder i 2019.

Figur 4: Møder i infohus netværk fordelt på årstal

Nedenstående figur viser centerets rolle på møder i infohus netværk fra 2017 til 2019, og heraf fremgår det, at centeret ca. to tredjedele af de gange, man har deltaget på et møde i infohus netværk, har haft en aktiv rolle ift. at bringe viden ind i mødet, fx ved at holde oplæg eller stå for workshops. Ved ca. en tredjedel af møderne har centeret haft rollen som almindelig deltager – altså ikke som oplægsholder eller facilitator.

Figur 5: Centrets rolle på møder i infohus netværk

⁴ Vurderingsværktøjet evalueres særskilt af Oxford Research

⁵Nationalt Center for Forebyggelse af Ekstremisme har i 2017-18 fået kortlagt den aktuelt bedste viden om ekstremisme og radikalisering. Se mere her: www.stopekstremisme.dk/viden/videnskortlaegning-2017-18

Flertallet af de interviewede giver udtryk for, at der er et stort behov for koordinering blandt de forskellige aktører på det ekstremismeforebyggende område. Der er mange aktører, som har forskellige roller, men der er også flere overlap, hvor forskellige aktører adresserer de samme områder og problemer. De interviewede giver samtidig i vid udstrækning udtryk for, at de oplever, at centeret varetager denne koordinering tilfredsstillende, og at det fortsat vil være nødvendigt – samt at det er en opgave, som ligger godt hos centeret.

Stort set alle de interviewede giver udtryk for, at de oplever, at der er skabt et fælles sprog og en fælles tilgang til det ekstremismeforebyggende arbejde. Der er etableret et fælles vidensgrundlag, som kommuner og politi kan tage afsæt i. Der er også stærk enighed om, at centeret har været afgørende for dette fællesskab om opgaveløsningen, og at centeret dermed har fået succes med noget, som har været tiltrængt, men ikke er lykkedes tidligere. Som en af de interviewede siger: ”*Der var ingen koordinering før Handlingsplanen for 2016 [hvor der blev afsat midler til etablering af centeret]*”.

Interviewpersonerne giver udtryk for, at koordineringsopgaven er et fortløbende stykke arbejde. Der er iværksat lokale og centrale samarbejdsfora og udviklet og implementeret samarbejdsredskaber, men på grund af den løbende udvikling af feltet og den relativt store medarbejderudskiftning vil der være et vedblivende behov for koordinering.

4. Rådgivning

Centeret tilbyder rådgivning til kommunale aktører, der arbejder med forebyggelse af ekstremisme, samt andre relevante aktører, fx uddannelsesinstitutioner, regioner, boligorganisationer og foreninger – særligt hvis disse aktører er en del af en kommunal forebyggelsesstrategi. Centeret rådgiver ift. konkret viden om ekstremisme og håndtering af ekstremisme samt tilbyder rådgivning og hjælp til udarbejdelse af en kommunal handlingsplan for at forebygge ekstremisme, herunder organisering og tværfagligt samarbejde i den forebyggende indsats⁶. Rådgivningen kan være kortere eller længere forløb, og ved akutte situationer kan centeret reagere hurtigt.

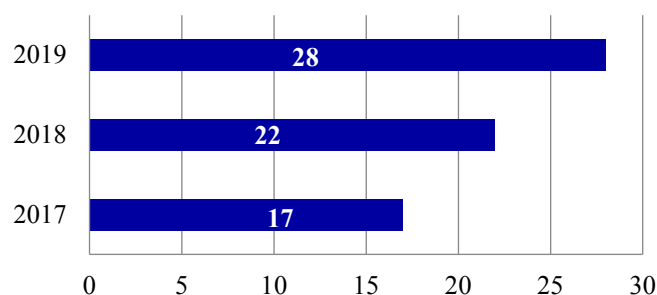
Siden Nationalt Center for Forebyggelse af Ekstremisme blev oprettet i 2017, er rådgivningen løbende blevet udviklet. Der er udviklet et koncept for rådgivning i kommunale handlingsplaner. Øvrig rådgivning står på dette koncept for at skabe sammenhæng og sikre forankring af ny viden. Der er i den sammenhæng også et øget fokus på at lave samlede forløb, så rådgivning i videst muligt omfang bliver mere end blot en 'injektion' af frisk viden og sparring fra centeret. Centeret har løbende fokus på, at rådgivningen tilpasses lokalt. Det er ifølge centeret centralt for at skabe ejerskab i de involverede forvaltninger, fordi kommunernes organisering af ekstremismeindsatsen er organiseret forskelligt. Evalueringen af centerets rådgivningsindsats viser følgende:

- Der er udviklet et strømlinet koncept for rådgivning i kommunale handlingsplaner.
- Der er øget sammenhæng i rådgivningen. Det er der sprogligt ift. begreber på feltet. Det er der også i selve rådgivningen, der så vidt muligt trækker tråde til rådgivning i kommunale handlingsplaner samt organisering for at sikre forankring af den nye viden.

I evalueringsperioden har centeret ydet rådgivning til 41 kommuner i alt. Figur 6 viser centerets rådgivning til kommuner fordelt pr. år. En række af de 41 kommuner har henvendt sig til centeret flere gange for at få rådgivning over de tre år.

Ifølge centerets årsrapport er der i 2019 ydet rådgivning i 28 kommuner. Heraf har 16 kommuner modtaget længerevarende rådgivning om udvikling af handlingsplaner, hvoraf 10 har opstartet rådgivningen i 2019. I 2018 har centeret gennemført rådgivning i 22 kommuner, hvoraf 12 kommuner har været gennem et længerevarende forløb om udvikling af handlingsplan. I 2017 har centeret ydet rådgivning til 17 kommuner, alle sammen om udvikling af kommunale handlingsplaner, heraf er 13 opstartet i 2017⁷.

Figur 6: Antal kommuner, som centeret har ydet rådgivning til pr. år i perioden 2017-2019

⁶ <https://stopekstremisme.dk/tilbud-og-vaerktojer/radgivning>

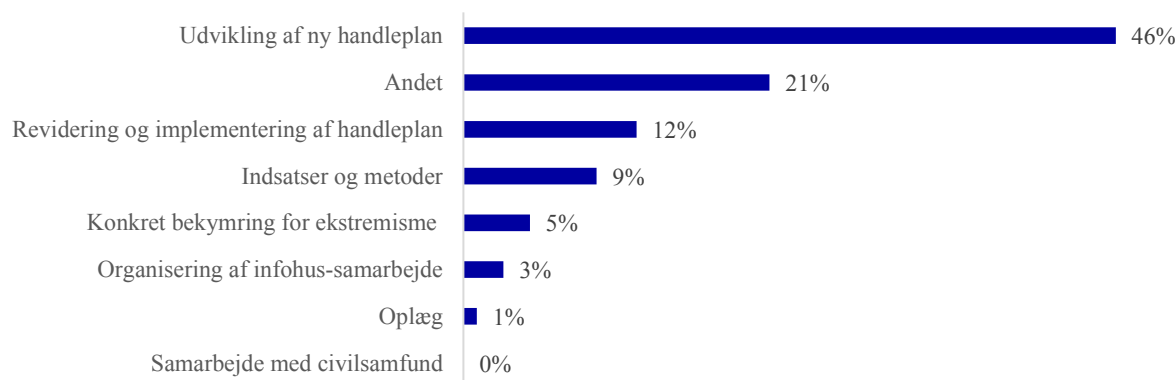
⁷ Evaluator og centeret har i fællesskab udviklet en platform til registrering af centerets aktiviteter, som centeret løbende har indrapporteret i. Opgørelser af omfanget af centerets aktiviteter i er baseret på centerets egen analyse af de registrerede data, som centeret har foretaget i forbindelse med en opgørelse til centerets årsrapport for 2019. De øvrige opgørelser i dette afsnit er baseret på evaluators udtræk af data fra registreringsplatformen.

Flere af kommunerne er registreret flere år i træk i nedenstående figur. Det skyldes, at rådgivningen vedr. handlingsplaner kan løbe over mere end ét år og indeholder flere aktiviteter og processer. Ud over rådgivning om handlingsplaner kan den enkelte kommune vende tilbage med behov for specialiseret rådgivning om konkrete problematikker relateret til ekstremisme såsom håndtering af udfordringer med specifikke grupper eller miljøer, rekruttering, problematisk adfærd, hadforbrydelser mv.

Figur 7 herunder viser temaet for den rådgivning, centeret har ydet i evalueringsperioden. Næsten halvdelen af rådgivningsaktiviteterne har handlet om at rådgive kommuner i udviklingen af en ny handlingsplan ift. håndtering af ekstremisme i kommunen (46 pct.). Hertil kommer yderligere 12 pct. af rådgivningsaktiviteterne, der har omhandlet revidering og implementering af handleplanerne.

Godt hver femte rådgivningsaktivitet (21 pct.) har handlet om noget andet end de oplyste kategorier. Centeret har registreret, at det særligt drejer sig om sparring ifm. forskellige emner, fx højre-/venstreekstremisme, ekstrem islamisme eller andre konkrete områder, som har været i fokus i kommunen. Der er ikke registreret nogen rådgivningsaktiviteter ifm. samarbejde med civilsamfundet som selvstændigt tema, men civilsamfundet har indgået som element i rådgivning i forbindelse med udvikling af handlingsplaner.

Figur 7: Temaer for rådgivning

Kilde: Registreringsark, n = 104

Der er en høj grad af kendskab til centerets rådgivning blandt centerets interessenter. 97 pct. af de adspurgte svarer, at de kender til rådgivningen. Og over halvdelen (53 pct.) har modtaget rådgivning fra centeret.

Figur 8: Kendskab til centerets rådgivning

Er du bekendt med, at Nationalt Center for Forebyggelse af Ekstremisme tilbyder rådgivning?

Kilde: National survey, n=68

Både de, der har modtaget rådgivning, og de, der ikke har, er blevet bedt om at vurdere relevansen af centerets rådgivningstilbud. Altså i hvilket omfang de vurderer, at det er relevant, at centeret udbyder rådgivning til kommunerne. Tre fjerdedele af de adspurgte mener, at rådgivningstilbuddene er relevante tilbud til kommunerne – altså noget, man kan få eller har brug for som kommune for at arbejde med forebyggelse af ekstremisme. Det peger i retning af, at centeret imødekommer et kommunalt efterspurgt behov med sin rådgivning.

Figur 9: Vurdering af relevans af centerets rådgivning

Hvordan vurderer du relevansen af Nationalt Center for Forebyggelse af Ekstremismes rådgivning (uanset, om du har brugt den)?

■ Relevant ■ Hverken eller ■ Ikke relevant

Kilde: National survey, n = 68

De, som har benyttet sig af centerets rådgivning, er endvidere blevet spurgt, om de fandt rådgivningen brugbar. To tredjedele har angivet, at rådgivningen var brugbar. Der er dog rum for forbedring – den sidste tredjedel har enten svaret, at rådgivningen hverken var brugbar eller ikke brugbar (20 pct.), eller at rådgivningen ikke var brugbar for dem (14 pct.). De, der har svaret 'hverken eller' eller 'ikke brugbar', fordeler sig bredt ift., hvornår de har modtaget rådgivning samt i hvad. De ligner også den øvrige respondentgruppe ift. stilling, og hvor stor en andel af deres arbejde der handler om forebyggelse af ekstremisme. Det er således generelt, at ca. en fjerdedel af dem, der har modtaget rådgivning, ikke har oplevet rådgivningen som direkte brugbar.

Evaluators har afholdt opfølgende telefoninterviews med enkelte af surveyens respondenter og har her bl.a. spurgt dem, der var kritiske over for rådgivningen, hvad denne kritik beror på.

Flere respondenter forklarer, at rådgivningen ikke har været relevant, fordi der i de pågældende kommuner ikke har været udfordringer med ekstremisme, og det således ikke er noget, de arbejder med til daglig. Respondenterne uddybede og fortalte, at indholdet af rådgivningen har været godt, og at de i kommunerne føler sig tilstrækkeligt forberedt, hvis der skulle komme sager om ekstremisme.

En anden respondent forklarede, at rådgivningen ikke var relevant, fordi der var et problem med at få lovgivning og kommunens indsats til at gå op i en højere enhed, hvilket centeret ikke har kunnet hjælpe med. Bortset fra lige det forhold var vedkommende ellers meget tilfreds med kontakten til og rådgivningen fra centeret.

Figur 10: Vurdering af brugbarheden af centerets rådgivning

Hvordan vurderer du brugbarheden af Nationalt Center for Forebyggelse af Ekstremismes rådgivning om kommunale handlingsplaner?

■ Brugbar ■ Hverken eller ■ Ikke brugbar

Kilde: National survey, n = 35, som har modtaget rådgivningen

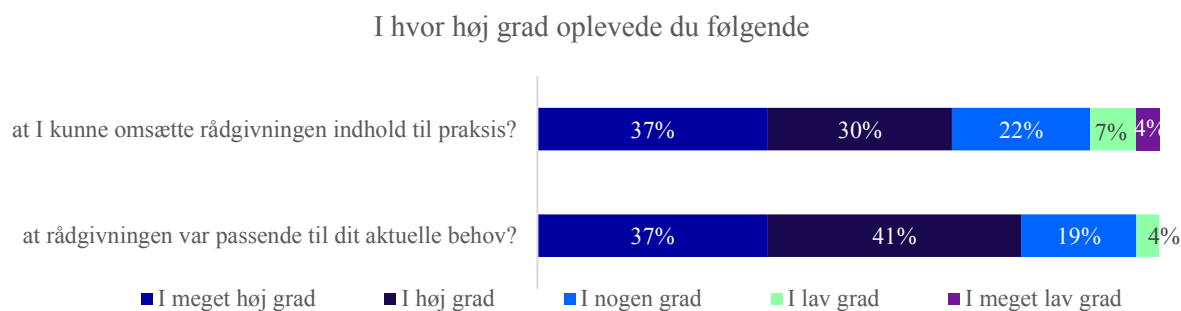
Blandt modtagerne af rådgivningen er der blevet spurgt yderligere til brugbarheden og udbyttet af rådgivningen. Her ser billedet også overvejende positivt ud.

Figur 11 herunder viser, at mere end to tredjedele (67 pct.) angiver, at de i høj grad kan omsætte rådgivningens indhold til praksis. 22 pct. oplever, at det i nogen grad er tilfældet. Relativt få mener, at rådgivningen kun i (meget) lav grad kan omsættes til praksis. 78 pct. angiver, at rådgivningen i høj eller meget høj grad var passende ift. deres aktuelle behov.

Ved de uddybende interviews fortæller de få respondenter, der ikke har fundet rådgivningen om de kommunale handlingsplaner brugbar, omtrent det samme som dem, der var mindre tilfredse med rådgivningen; at det er for mange ressourcer at bruge på en problematik, som ikke er til stede i kommunen, og som af enkelte opleves som udtryk for en kunstigt oppustet politisk interesse for et område, som snart vil gå i sig selv igen.

Det er positivt, at det for centeret i så relativt høj grad lykkes at ramme ind i kommunernes behov og levere praksisrettet rådgivning. Ved interviewet med centerets rådgivningsansvarlige er fokus netop på, at rådgivning med udgangspunkt i kommunernes behov og fokus på brugbarhed i praksis er noget, man har arbejdet på at fremme siden centerets oprettelse i 2017 (*kilde: interview med centeret*). Mellem 33 og 23 pct. vurderer dog, at rådgivningen kun i nogen eller i lav grad passede til deres behov og kunne omsættes til praksis. Det peger på, at der fortsat er behov for, at centeret har netop dette i fokus i udviklingen af rådgivningskonceptet.

Figur 11: Omsætning af rådgivning til praksis og imødekommelse af behov

Kilde: National survey, n = 27

Overordnet set vurderer brugerne af rådgivningen, at rådgivningen styrker deres arbejde med forebyggelse af ekstremisme i tilfredsstillende grad. Det svarer 89 pct. af de adspurgte – heraf vurderer 7 pct. dog, at de havde forventet et større udbytte.

Figur 12: Styrket forebyggende arbejde på baggrund af rådgivning

Oplever du, at rådgivningen har styrket kommunens arbejde med forebyggelse af ekstremisme i tilfredsstillende grad?

Kilde: National survey, n = 27

5. Opkvalificering

Nationalt Center for Forebyggelse af Ekstremisme deltager i eller iværksætter en række aktiviteter som led i opkvalificeringen af kommunale og andre relevante aktører i forebyggelsesindsatsen. Siden centeret blev oprettet i 2017, har centeret udviklet koncept og praksis for opkvalificeringen.

Før centerets oprettelse var opkvalificeringen i høj grad efterspørgselsdrevet. En kommune, forening eller anden aktør kunne kontakte centeret for at bede om opkvalificering om forebyggelse af ekstremisme generelt eller et mere specifikt emne. Nu prøver centeret i højere grad at være på forkant og opretter et kursuskatalog med ca. 5 forskellige temadage hvert halvår. Hver temadag afholdes 2-3 steder i landet for at sikre mulighed for deltagelse med geografisk spredning. Kursuskataloget tilbyder således tematisk opkvalificering inden for fx demokrati og digital dannelse, højre- og venstreekstremisme og ekstrem islamisme⁸.

Kurserne oprettes ud fra flere hensyn: dels hvor centeret har indsamlet ny og relevant viden, dels ift. hvor centeret ifm. andre aktiviteter (fx rådgivning) oplever efterspørgsel efter viden i kommunerne. Det gøres ud fra erfaringen, at hvis en kommune oplever et vidensbehov, er der en sandsynlighed for, at andre kommuner også oplever det.

Overgangen fra efterspørgselsdrevne kurser til kursuskataloget har ifølge centeret også den konkrete fordel, at det udnytter centerets ressourcer bedre. Det gør det, fordi man samler alle interesserede i emnet på 2-3 temadage, i stedet for at holde temaoplæg rundt i alle landets kommuner. Centeret tilbyder stadig mere skræddersyede opkvalificeringsoplæg, når dette efterspørges fx som del af et rådgivningsforløb i en kommune. Generelt holdes der oplæg og temadage på to niveauer:

- Konkrete indsatser og værktøjer til forebyggelsesindsatsen
- Viden om ekstremisme.

Mens opkvalificeringen fra kursuskataloget og andre vidensoplæg formidler tematisk viden, har centeret også to fora, som særligt tilbyder opkvalificering med den nyeste viden på området: centerets årsmøde samt centerets oplæg på infohusmøder. I alle centerets opkvalificeringsaktiviteter har centeret fokus på at understøtte vidensdeling mellem deltagerne (*kilde: interview med centeret*).

Siden 2018 har centeret registreret de afholdte oplæg – både oplæg afholdt via kursuskataloget, og oplæg afholdt i forbindelse med øvrig opkvalificering. I centerets årsrapport rapporteres oplæg som i nedenstående tabel.

Tabel 1: Opkvalificeringsaktiviteter

Type af opkvalificering		2018	2019
Oplæg gennem kursuskatalog	Regionale gå-hjem-møder	16 stk. med i alt 300 deltagere	15 (14 kurser og 1 konferencer) i alt 335 deltagere

⁸ Kursuskatalog efterår/vinter 2019/2020: <https://stopekstremisme.dk/tilbud-og-vaerktojer/kurser-og-ovrige-arrangementer>

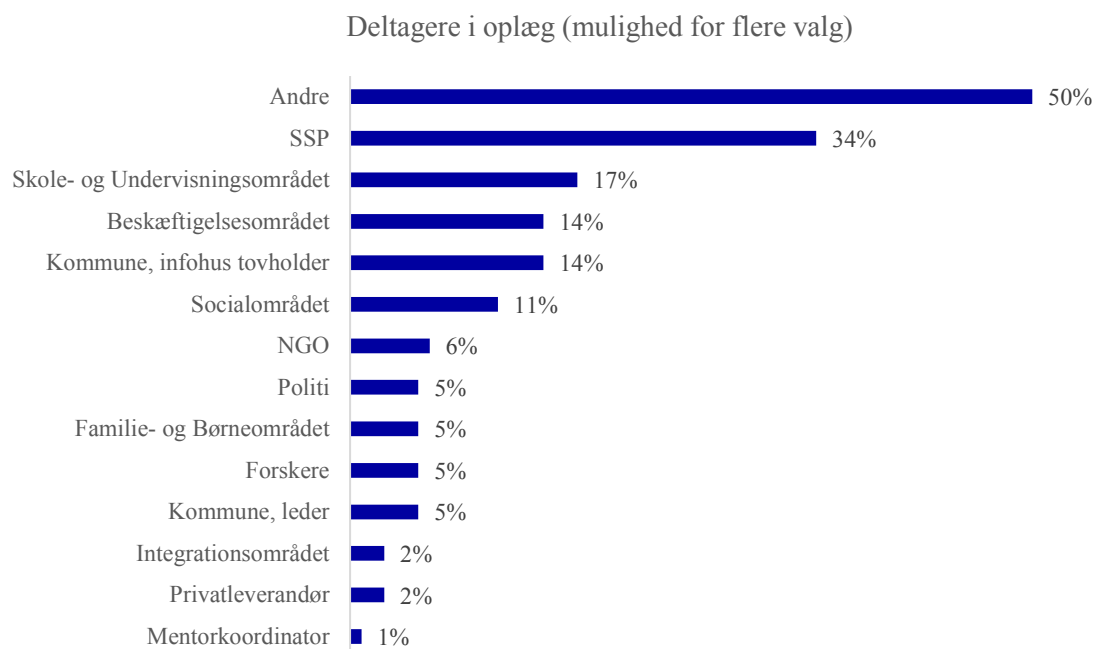
Øvrige opkvalificerede aktiviteter	Opmærksomhedsoplæg	28 stk. med 862 deltagere.	28 opmærksomhedsoplæg for i alt 997 delt. (en del er afholdt i forbindelse med rådgivning)
	Årsmøde	1 stk. med 350 deltagere.	1 stk. med 300 deltagere
	Konferencer	3 konferencer, i alt 135 deltagere.	1 konference (blev afholdt i regi af kursuskatalog)

Figuren herunder viser, hvilken type af aktører der deltager i centerets oplæg. Figuren viser, at det overordnet set er rigtig bredt, hvilke aktørtyper der deltager – og at centeret altså når rigtig bredt ud med sine oplæg. Over halvdelen er kategoriseret som andre, og det uddybes med to typer af aktører:

- 1) Interessenter (fx boligsociale foreninger, asylcentre eller KL)
- 2) Den bredere befolkning (fx studerende, borgermøder, folkemødet).

Derudover deltager der ved ca. hvert tredje oplæg en eller flere SSP-medarbejdere.

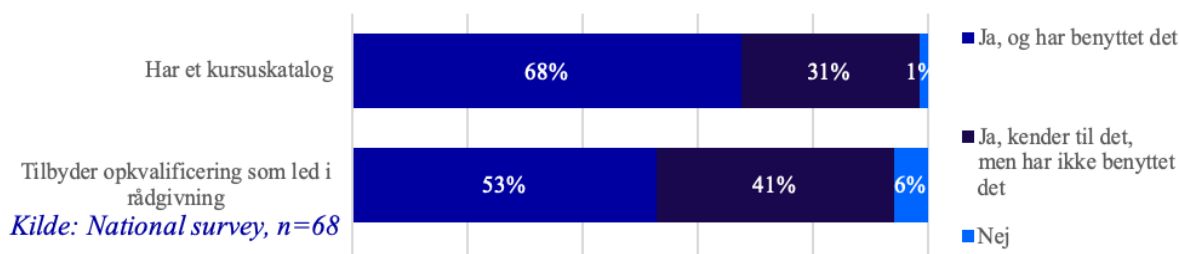
Figur 13: Deltagere i oplæg

Kilde: National survey, n = 68

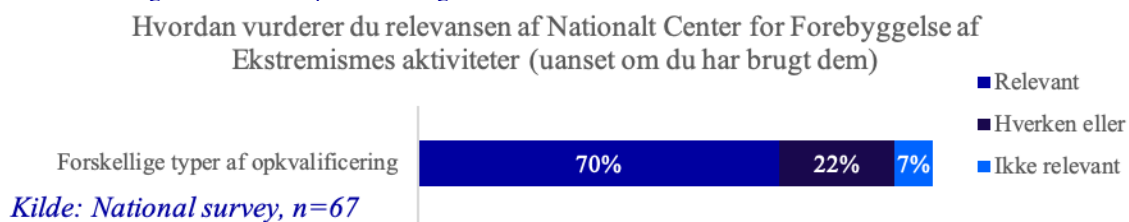
Der er generelt et stort kendskab til centerets opkvalificeringsaktiviteter – mere end 90 pct. af respondenterne kender til de forskellige opkvalificeringsaktiviteter. Hele 99 pct. kender til centerets kursuskatalog, og mere end to tredjedele har benyttet det.

Figur 14: Kendskab til kursuskatalog og tilbud om opkvalificering

Figur 15 herunder viser, at mere end to tredjedele af respondenterne vurderer, at centerets forskellige opkvalificeringsaktiviteter er relevante ift. arbejdet med forebyggelse af ekstremisme. Kun 7 pct. vurderer, at opkvalificeringsarbejdet ikke er relevant.

Figur 15: Vurdering af relevans af opkvalificeringsaktiviteter

Figur 16 viser vurderingen af opkvalificeringsaktiviteternes brugbarhed fra dem, der har benyttet dem. Tre fjerdedele af dem, der har benyttet sig af centerets opkvalificering (enten gennem kursuskataloget eller i forbindelse med rådgivning), oplever opkvalificeringen som brugbar i deres arbejde med forebyggelse af ekstremisme. Det er meget positivt. Der er dog 25 pct., der vurderer, at opkvalificeringen hverken var brugbar eller ikke brugbar, eller som direkte mener, at opkvalificeringen ikke var brugbar i deres arbejde. Der er således, trods den generelt gode vurdering, rum til forbedring.

Figur 16: Vurdering af brugbarhed af opkvalificering

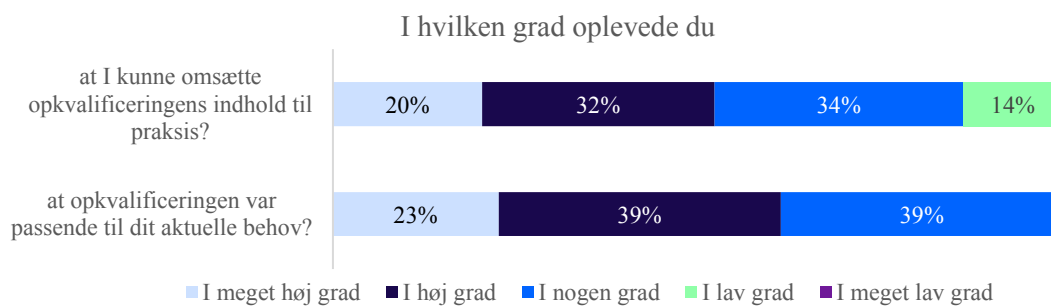

I de følgende figurer ses vurderingen af opkvalificeringens praksisrelevans og udbytte fra dem, der har benyttet sig af centerets opkvalificeringsaktiviteter.

Det er meget positivt, at knap to tredjedele vurderer, at opkvalificeringen i høj eller meget høj grad matchede det aktuelle vidensbehov. Ingen vurderer, at opkvalificeringen kun i lav eller meget lav grad matchede vidensbehovet.

Figuren herunder viser også, at mere end halvdelen i høj eller meget høj grad kunne omsætte indholdet af opkvalificeringen til praksis. Godt hver tredje mener, at det i nogen grad er tilfældet. 14 pct. angiver, at de kun i lav grad kunne omsætte opkvalificeringens indhold til praksis. På trods af den ellers flotte vurdering er der således stadig potentiale for i endnu højere grad at formidle opkvalificering, der kan omsættes til praksis i kommunerne.

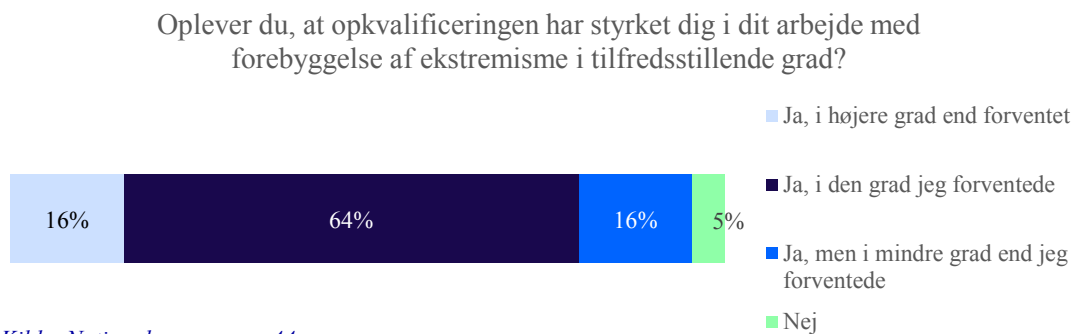
Figur 17: Omsætning til praksis og match med behov

Kilde: National survey, n = 44

95 pct. af dem, der modtager opkvalificering fra centeret, angiver, at opkvalificeringen har styrket deres arbejde med forebyggelse af ekstremisme i tilfredsstillende grad. Det indikerer, at centeret rammer rigtigt med de udbudte kurser.

Figur 18: Oplevelse af udbytte af opkvalificeringen

Kilde: National survey, n = 44

6. Systematisk vidensindsamling og -formidling

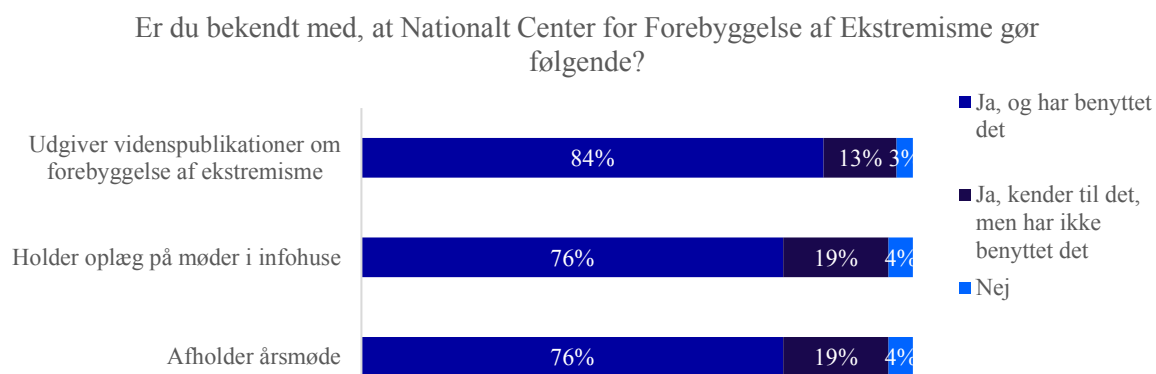
En af centerets kerneopgaver er at samle, skabe og formidle relevant viden til centerets målgrupper og interessenter. Formidlingen sker primært gennem centerets rådgivning og opkvalificering, men også gennem offentliggørelse af skriftlige publikationer på centerets hjemmeside www.stopekstremisme.dk. Endvidere omhandler en stor del af de nyheder, interviews, LinkedIn-opslag og podcasts, som løbende udgår fra centeret, forskning og ny viden.

Vidensindsamlingen og -formidlingen finder sted med det formål at betjene centerets primære målgruppe: infohuse og kommuner. Centeret formidler primært sin viden i rådgivningen af kommuner og via infohusene, men centerets hjemmeside udgør også en platform for dette. Der er endvidere blevet lavet en række podcasts og udarbejdet resuméer af ny forskning inden for forskellige områder. Centeret oversætter forskningen, sådan at den bliver relevant og brugbar for praktikerne, så viden fra forskningsområdet bliver sat ind i et praktikerperspektiv. Centeret rekvirerer ligeledes forskningsartikler og formidler indholdet videre til målgruppen (kilde: interview med forskningsansvarlige i centeret).

I 2017 fik centeret udarbejdet en kortlægning af eksisterende viden om ekstremisme, hvilket mundede ud i en videnssyntese. Interviews og casebesøg i kommunerne viser, at flere medarbejdere, der arbejder med forebyggelse af ekstremisme i kommunerne, oplever, at videnssyntesen indtager en næsten kanonisk plads for viden om ekstremisme i Danmark, og at den bliver brugt som et opslagsværk, når medarbejderne har behov for viden om en given problematik.

Vidensformidlingen finder primært sted via tre platforme: diverse publikationer, oplæg på møder i infohuse og på det årlige årsmøde. Surveyen blandt de centrale ekstremiseforebyggende aktører viser, at centeret har succes med at formidle viden gennem disse tre platforme. Således angiver 76-84 pct., at de både kender til og har fået viden gennem publikationer, infohuse og årsmødet. 13-19 pct. angiver, at de kender til de tre tilbud, men ikke har anvendt dem, mens kun ca. 4 pct. angiver, at de ikke kender til tilbuddene.

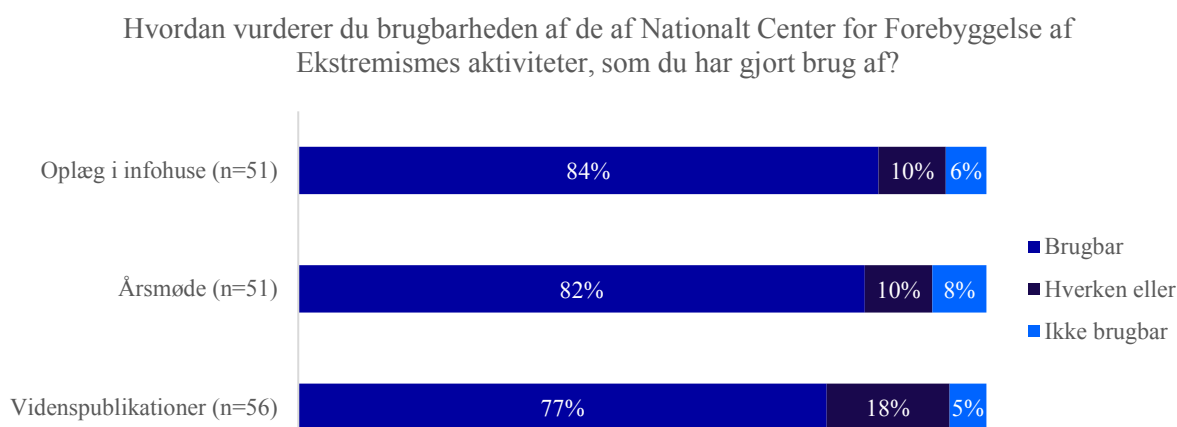
Figur 19: Kendskab til centrets formidlingsaktiviteter

Kilde: National survey, n = 68

Surveyen viser desuden, at et stort flertal af de aktører, som har modtaget viden via de tre platforme, finder den viden brugbar. Her er det særligt oplæggene i infohusene, som aktørerne finder anvendelig. Dette kan muligvis hænge sammen med, at den vidensformidling er målrettet en lokal kontekst og skræddersyet til deltagerne på infohusmødet. Kun en meget begrænset andel finder, at den formidlede viden ikke er brugbar (5-8 pct.).

Figur 20: Vurdering af formidlingsaktiviteternes brugbarhed

Kilde: National survey

Af evalueringens interviews med de forskellige aktører fremgår det ligeledes, at særligt kommunerne har sat stor pris på den viden, som centeret har indsamlet og formidlet. Flere af de kommunale tovholdere giver udtryk for, at den viden, som centeret har leveret til dem – i samspil med rådgivningen og opkvalificeringen – har sat dem i stand til at kunne håndtere kommunens udfordringer med ekstremisme. Flere giver samtidig udtryk for, at de ikke jævnligt opsøger eller gør brug af den viden, som centeret producerer, men at de nu ved, hvor de skal lede, hvis de får behov for yderligere viden, fx hvis nye udfordringer dukker op i deres kommune.

6.1 Forskernetværk

Som en del af centerets vidensfokus er der etableret et forskernetværk. Forskernetværket er ifølge et medlem af netværket ”Et forum, hvor danske forskere kan holde kontakt til og orientere hinanden om pågående forskning. Netværket er et sted, hvor forskerne kan udveksle ideer og erfaringer, og hvor der bygges bro mellem praksis og forskning. Der er meget fokus på, hvordan man formidler forskning til praksis” (medlem af forskernetværket).

Netværkets medlemmer afspejler det brede, interdisciplinære og tværfaglige felt inden for forskning i ekstremisme. Således består netværket af kriminologer, politologer, sociologer, etnografer, jurister, uddannelsesforskere og områdespecialister, fx i Mellemøsten.

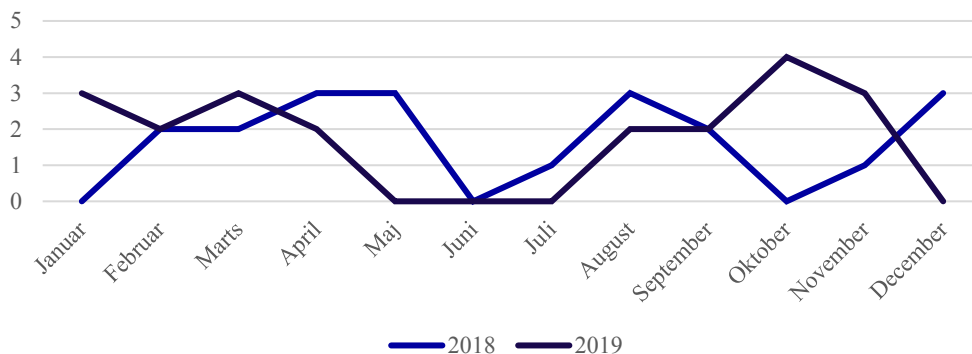
Ifølge medlemmer af netværket har både forskerne og centeret udbytte af forskernetværket. Centeret bruger bl.a. netværket til at få lavet peer reviews af videnspublikationer. Centeret får kendskab til den nyeste forskning og kontakt til de forskere, der udfører den – ligesom centeret får mulighed for at kanalisere forskningen tættere på praktikere og politikere.

Der afholdes et årligt møde i forskernetværket i form af en minikonference. Der er et heldagsprogram, hvor der præsenteres ny forskning, og hvor der er en bred diskussion.

7. Kommunikation

Centeret har i 2019 udgivet 21 nyheder på www.stopekstremisme.dk og lidt færre i 2018 – nemlig 20.

Figur 21: Antal nyheder på [stopekstremisme.dk](http://www.stopekstremisme.dk) i 2018 og 2019

Målet om mindst to nyheder om måneden er i 2019 blevet opfyldt med undtagelse af maj, juni og juli, mens målet kun nåedes i 6 ud af 12 måneder i 2018. Nyhederne har handlet om bl.a. det nye, digitale læremiddel Omtanke Online og om centerets forskellige videnspublikationer herunder korte aktuelle tekster om emner, som har relevans for det forebyggende arbejde fx 4chan, 8chan og ekkokamre.

I januar 2019 lancerede centeret desuden sin egen LinkedIn-profil, hvis formål har været at profilere centerets arbejde og skabe synergi med www.stopekstremisme.dk. LinkedIn-profilen har således delt den nye viden, der er blevet stillet til rådighed på hjemmesiden, ligesom der også har været mere aktuelle opslag, som når centeret har været til stede på konferencer og øvrige arrangementer, når der er blevet ansat nye medarbejdere, eller når centeret har sagt farvel til kollegaer. Centeret har postet 42 opslag siden lanceringen i januar 2019. Målet om mindst to opslag om måneden er ligesom med nyheder på hjemmesiden opfyldt med undtagelse af maj, juni og juli.

Som noget nyt har centeret i 2019 forsøgt sig med podcasts, der skal omsætte den ofte komplekse viden på en lettere tilgængelig måde for praktikere end for eksempel skrevne rapporter og forskningsartikler. Det er sket i form af podcast-serien ”Udsyn” om ekstremisme og forebyggelse, som kan hentes på hjemmesiden, iTunes, Spotify og andre podcast-apps.

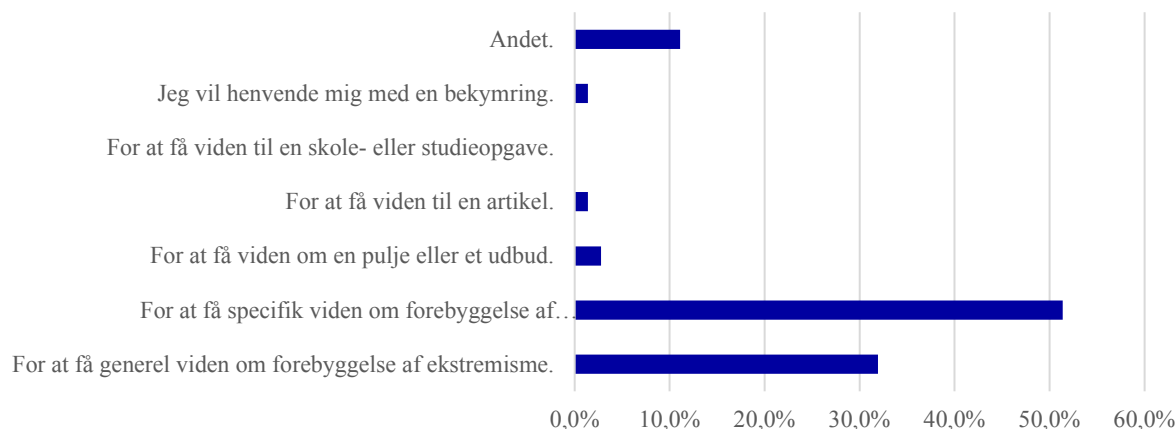
Endelig har centeret givet en række interviews til danske og udenlandske medier, bl.a. om højreekstremisme, som er emnet for den til centeret knyttede postdoc.

www.stopekstremisme.dk

Centeret gennemførte i november 2019 en spørgeskemaundersøgelse blandt de nærmeste samarbejdspartnere i infohusene og blandt nyhedsabonnenter på hjemmesiden. I alt 68 personer har svaret på spørgeskemaet – heraf var langt størstedelen (73 pct.) kommunalt ansatte, mens 13 pct. var ansat i staten eller en region (herunder politiet).

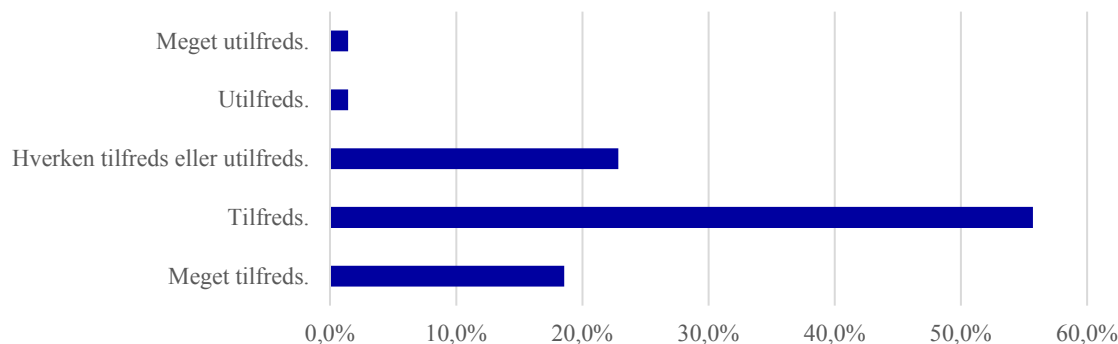
Undersøgelsen viser, at siden primært bliver besøgt for at få viden om forebyggelsen af ekstremisme – enten specifik eller generel viden. Kun ca. 1 pct. af besøgene drejede sig om en bekymring (hvilket er positivt, da det ikke er formålet med hjemmesiden).⁹

Figur 22: Årsag til besøg af stopekstremisme.dk

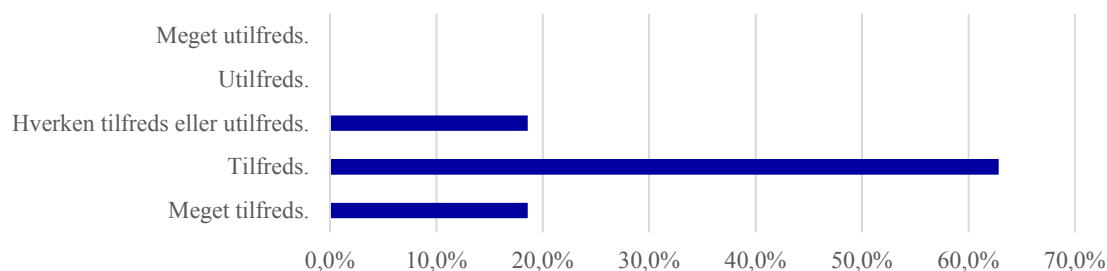
De besøgende er tilfredse med den måde, hjemmesiden er bygget op på, idet 74 pct. svarer, at de enten er tilfredse eller meget tilfredse, og kun ca. 3 pct. i en eller anden grad er utilfredse med opbygningen.

Figur 23: Tilfredshed med opbygningen af stopekstremisme.dk

De besøgende er i endnu højere grad tilfredse med hjemmesidens indhold. Her er 81 pct. i en eller anden grad tilfredse, mens ingen er utilfredse.

Figur 24: Tilfredshed med indholdet af stopekstremisme.dk

⁹ Bekymringshenvendelser rettes til hotline mod radikalisering eller kommuner/politi og behandles i infohusene.

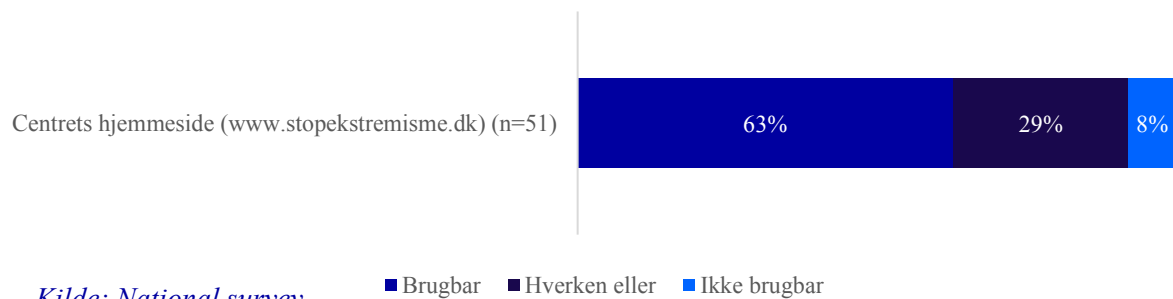
I den til evalueringen gennemførte landsdækkende survey blev der også spurgt til centerets hjemmeside. Her viser det sig, at kun 3 pct. ikke er bekendte med hjemmesiden, mens tre fjerdedele har benyttet den. Af dem, som har gjort brug af hjemmesiden, finder ca. to tredjedele den brugbar.

Figur 25: Kendskab med, at centret har en hjemmeside

Kilde: National survey, n = 68

Figur 26: Vurdering af brugbarhed af stopekstremisme.dk

Kilde: National survey

De to undersøgelser viser begge, at der er et udbredt kendskab til og brug af centerets hjemmeside, og at brugerne er rigtig godt tilfredse med den.

8. Internationalt samarbejde

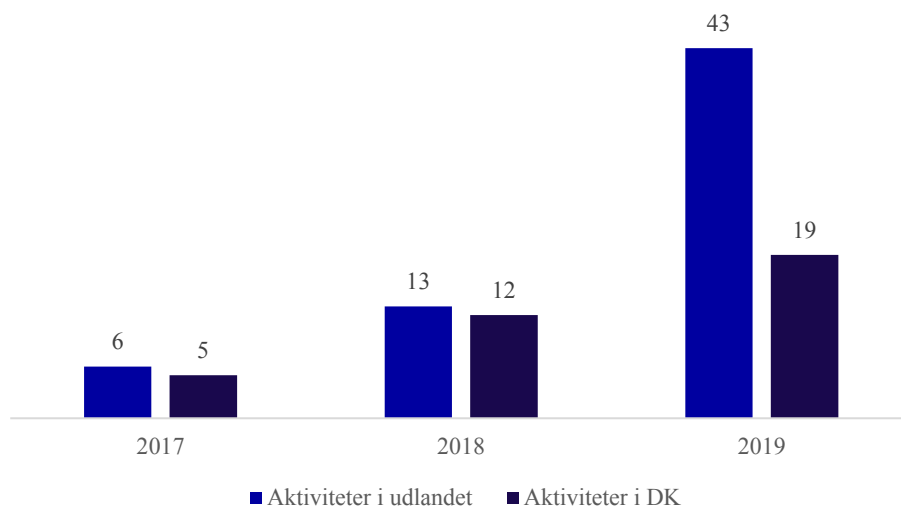
Centeret indgår i en række samarbejder med internationale eksperter og organisationer, hvor formålet både er at formidle og at indhente viden og inspiration. Det internationale arbejde indebærer oplæg for udenlandske samarbejdspartnere i udlandet, fx i EU, samt oplæg, undervisning, rundvisning mm. for udenlandske gæster i Danmark.

Flere af de personer, der er blevet interviewet i forbindelse med centerets internationale arbejde, har ikke haft kendskab til, hvordan det danske internationale arbejde blev udført før etableringen af centeret. Det har derfor ikke været muligt at etablere et stærkt vidensgrundlag for, hvorvidt og i hvor høj grad oprettelsen af centeret har været medvirkende til den stærke internationale profil, som den danske model har. Den internationale ekspert, som blev interviewet om centerets internationale arbejde, har imidlertid mange års erfaring og oplever, at centeret har været medvirkende til at forbedre Danmarks internationale arbejde inden for forebyggelse af ekstremisme:

”Det internationale arbejde i Danmark er blevet mere struktureret og organiseret. Inden [før centeret blev etableret] var der også et samarbejde, men det er mere struktureret, mere sammenlagt, mere målrettet og mere tydeligt”.

Nedenstående figur afspejler de registrerede aktiviteter som led i det internationale arbejde i udlandet og i Danmark. Figuren viser, at der har været en støt stigning i det internationale samarbejde – både i udlandet og i Danmark med hhv. 43 og 19 aktiviteter i 2019. Der er således alt andet lige et større aktivitetsniveau i forbindelse med det internationale samarbejde i udlandet nu end ved etableringen af centeret i 2017.

Figur 27: Antal aktiviteter i forbindelse med det internationale arbejde

De internationale aktiviteter i udlandet dækker ifølge centerets registreringer over en bred vifte af emner. Aktiviteterne kan groft inddeles i tre typer:

1. Aktiviteter, der bringer ny viden til centeret og dets medarbejdere, som evt. kan bringes i spil i en dansk sammenhæng.
2. Deltagelse i internationale aktiviteter, der har til formål at udvikle nye tiltag eller projekter.
3. Aktiviteter, hvis formål er at bringe dansk viden, ekspertise og metoder i spil i en international kontekst, så andre landes aktører kan lære af dem.

Ovenstående er i overensstemmelse med de kvalitative interviews, der er blevet foretaget med internationale samarbejdspartnere og eksperter. De understreger, at Danmark spiller en markant og indflydelsesrig rolle internationalt, både i forhold til at indgå i samarbejder og samtidig tilføre det forebyggende arbejde på internationalt niveau ny viden og nye metoder. Flere af de interviewede understreger, hvordan den danske forebyggelsesmodel i internationale sammenhænge betragtes som meget langt fremme. En medarbejder, som arbejder for RAN (Radicalisation Awareness Network – et EU-netværk bestående af frontlinjemedarbejdere fra hele Europa, som arbejder med forebyggelse og interventioner inden for ekstremisme), omtaler det danske bidrag til RAN således:

”My colleagues always give a very positive feedback on the Danish Centre. The participants have high level of knowledge and we have learned a lot from the Danish”. (RAN-medarbejder).

9. Metode og datagrundlag

De følgende afsnit beskriver det metodiske design, som undersøgelsen hviler på. Afsnittet inkluderer evalueringens datakilder og en beskrivelse af de indsamlede data, der ligger til grund for undersøgelsen.

Evalueringen af Nationalt Center for Forebyggelse af Ekstremisme hviler på følgende datakilder:

1. Registreringsskema
2. National survey til centrale aktører
3. Interviews med centrale aktører
4. Interviews med casekommuner
5. Interviews med centerets medarbejdere på relevante områder
6. Interviews med interessenter
7. Rapporter og undersøgelser udarbejdet af centeret.

Den samlede evaluering bygger således på en lang række af kilder såvel internt som eksternt fra centeret. Kilderne vil blive uddybet i det følgende.

9.1 Registreringsskema

Oxford Research har for centeret udviklet et registreringsskema til registrering af centerets aktiviteter. Skemaet er udformet, så det bedst muligt kan indpasses i centerets daglige drift, og er derfor forholdsvis simpelt.

Der registreres bl.a.:

- Type af aktivitet (fx rådgivning eller opkvalificering)
- Tema
- Målgruppe (herunder hvilken kommune, hvor det er relevant)
- Antal deltagere.

Registreringsskemaet udfyldes af centerets medarbejdere. Der er registreret i alt 418 aktiviteter siden centerets start i 2017. Data fra registreringsarket kan sige noget om antallet og typen af afholdte aktiviteter.

9.2 National survey til centrale aktører

Der er i efteråret 2019 udsendt en survey til en række aktører, som centeret er i kontakt med. Det er fx kommunale medarbejdere, som har modtaget rådgivning og opkvalificering af centeret, SSP eller lign.

Surveyens temaer er:

- Kendskab til centeret og dets tilbud
- Tilfredshed med og oplevet relevans af tilbud
- Tilfredshed med og oplevet relevans af centeret
- Tilfredshed med og oplevet relevans af opkvalificering for dem, der har benyttet det
- Tilfredshed med og oplevet relevans af rådgivning for dem, der har benyttet det.

Surveyen er udsendt til 141 respondenter på centerets kontakliste, hvoraf 62 har besvaret undersøgelsen. På baggrund af surveyen kan evalueringen vurdere, hvordan centerets brugere oplever centerets rolle i den danske indsats for forebyggelse af ekstremisme.

9.3 Interviews med centrale aktører

På baggrund af den nationale survey til centrale aktører er der blevet gennemført en række opfølgende interviews, med det formål at få uddybet svarene på surveyen.

Respondenterne har kunnet angive, om og hvordan de måtte kontaktes ifm. et kort interview. Der er blevet gennemført 6 interviews, primært med kommunale tovholdere og en enkelt mentor/forældrecoach.

Interviewene har fokuseret på de områder og ydelser fra centeret, som respondenterne har været kritiske overfor.

9.4 Interviews med casekommuner

Til evalueringen af centeret har Oxford Research besøgt fire casekommuner for at interviewe relevante aktører herfra. For hver case er der gennemført interviews med en kommunal tovholder på ekstremismeindsatsen, en medarbejder og polititovholderen i det lokale infohus.

Der er gennemført cases med følgende kommuner:

- Holstebro
- Gladsaxe
- København
- Aalborg.

Udvælgelsen af cases er sket i samråd med Nationalt Center for Forebyggelse af Ekstremisme. Kommunerne er udvalgt, da de alle har modtaget rådgivning af centeret.

Casene har til formål at få en dybere beskrivelse og vurdering af centerets samarbejde med kommunerne. Interviewene har derfor handlet om relevans og brugbarhed af centeret ift. den rådgivning og sparring, der ydes, og ift. konkrete indsatser.

9.5 Interviews med centerets medarbejdere

En stor del af evalueringens beskrivelser af centerets udvikling og arbejde bygger på interviews med centerets medarbejdere. Der er gennemført interviews med de ansvarlige for opkvalificering og rådgivning og blevet arbejdet med at indsamle og formidle viden om forebyggelse af ekstremisme.

Interviewene har indeholdt følgende temaer for hvert område:

- Centerets arbejde på området i 2019
- Udviklingen fra oprettelsen af centeret til 2019
- Styrelsen for International Rekruttering og Integrations arbejde på området før centerets oprettelse
- Hvordan udviklingen på området ses fremadrettet.

9.6 Interviews med interessenter

Der er afholdt interviews med en række af centerets interessenter. Interviewene har haft til formål at få et billede af, hvordan centeret ses udefra af andre aktører på feltet for forebyggelse af ekstremisme. Fx ift. centerets rolle som hhv. national og international aktør, og hvordan den danske indsats for forebyggelse af ekstremisme har ændret sig siden centerets oprettelse.

Følgende aktører er interviewet:

- STUK
- Udenrigsministeriet
- Rigspolitiet
- SIRI
- Radicalisation Awareness Network (RAN)
- Försvarshögskolan i Sverige.

9.7 Rapporter og undersøgelser udarbejdet af centeret

Der er til belysning af flere af centerets aktiviteter anvendt opgørelser og rapporter, som er udarbejdet af centeret, herunder en survey blandt brugerne af centerets hjemmeside og centerets årsrapport for 2019.